

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Gulden vrijheid ? : politieke cultuur en staatsvorming in Friesland, 1600-1640

Spanninga, H.

Citation

Spanninga, H. (2012, June 28). *Gulden vrijheid ? : politieke cultuur en staatsvorming in Friesland, 1600-1640*. Uitgeverij Verloren, Hilversum. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/19168>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/19168>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/19168> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Spanninga, Hotso

Title: Gulden vrijheid ? : politieke cultuur en staatsvorming in Friesland, 1600-1640

Date: 2012-06-28

Stellingen
behorend bij het proefschrift

Gulden vrijheid?

*Staatsvorming en politieke cultuur in Friesland,
1600-1640*

HOTSO SPANNINGA

- 1 De vermeende terugkeer naar de Friese Vrijheid in 1580 heeft geleid tot het ontstaan van een geheel eigen politieke cultuur, die een sterke belemmering vormde voor het functioneren van Friesland in de Republiek der Verenigde Nederlanden.
- 2 De ‘Tweede Friese Vrijheid’ is niet in 1795, maar omstreeks 1640 verloren gegaan.
- 3 De jaarlijkse opdracht van de vergeving der ambulatoire ambten door de stadsbesturen aan de stadhouder omstreeks 1643 vormde de onmisbare basis van het stadhouderlijk patronagestelsel in Friesland.
- 4 De oligarchisering van het Friese politieke bedrijf oftewel de monopolisering van het stemrecht na 1640 was deels een respons op Willem Frederiks patronagepraktijken, waar de Friese edelen zich door bedreigd voelden, en leidde mede tot een zelfbewuster profilering van de Friese adel.
- 5 De in 1613 vastgelegde Friese quote was in de daarop volgende decennia, zeker gezien de economische ontwikkelingen die toen plaatsvonden, te hoog.
- 6 Hoewel de uitspraak ‘Wy Friezen knibbelje allinne foar God’ een negentiende-eeuws verzinsel is, sluit zij naadloos aan bij de mentaliteit van de Friese regenten in de late zestiende en vroege zeventiende eeuw.
- 7 De positie van Friesland in de Republiek der Verenigde Nederlanden in de eerste decennia van de zeventiende eeuw is in politiek-monetair opzicht vergelijkbaar met die van Griekenland in 2011 en 2012 in de Europese Monetaire Unie.

- 8 De belangrijkste en meest cruciale gebeurtenissen die in de crisisjaren 1672-1673 in Friesland plaatsvonden (de bezetting van het Landschaphuis door de burgerij en de gijzeling van de volmachten in Leeuwarden), komen in het geheel niet aan de orde in de moderne literatuur. Nader onderzoek naar deze periode is dus noodzakelijk.

J.J. Kalma en K. de Vries (red.), Friesland in het rampjaar 1672. It jier fan de miste kânsen (Leeuwarden 1972); vgl. Tegenwoordige Staat (4 dln.; Amsterdam 1785-1789) II, 50-54.

- 9 Dat de onderwijsinspectie scholen voor voortgezet onderwijs met een gemiddeld verschil tussen de Schoolexamens en het Centraal Schriftelijk Examen van een halve punt of meer ‘zwak’ noemt is een onjuiste, misleidende en voor de betrokken docenten beledigende kwalificatie.
- 10 Het gebruik van terrasverwarming in de horeca dient uit milieuoverwegingen door de overheid aan banden te worden gelegd.
- 11 In een democratie is politieke moed meer waard dan politieke lef.
- 12 Omdat it Frysk de twadde rykstaal is, soe yn de seleksjekritearia foar it Nederlânske steatshaad opnommen wurde moatte, dat hy him of hja har op termyn ek yn dy taal rêde moatte kin.

Stellingen
behorend bij het proefschrift

Gulden vrijheid?

*Staatsvorming en politieke cultuur in Friesland,
1600-1640*

HOTSO SPANNINGA

- 1 De vermeende terugkeer naar de Friese Vrijheid in 1580 heeft geleid tot het ontstaan van een geheel eigen politieke cultuur, die een sterke belemmering vormde voor het functioneren van Friesland in de Republiek der Verenigde Nederlanden.
- 2 De ‘Tweede Friese Vrijheid’ is niet in 1795, maar omstreeks 1640 verloren gegaan.
- 3 De jaarlijkse opdracht van de vergeving der ambulatoire ambten door de stadsbesturen aan de stadhouder omstreeks 1643 vormde de onmisbare basis van het stadhouderlijk patronagestelsel in Friesland.
- 4 De oligarchisering van het Friese politieke bedrijf oftewel de monopolisering van het stemrecht na 1640 was deels een respons op Willem Frederiks patronagepraktijken, waar de Friese edelen zich door bedreigd voelden, en leidde mede tot een zelfbewuster profilering van de Friese adel.
- 5 De in 1613 vastgelegde Friese quote was in de daarop volgende decennia, zeker gezien de economische ontwikkelingen die toen plaatsvonden, te hoog.
- 6 Hoewel de uitspraak ‘Wy Friezen knibbelje allinne foar God’ een negentiende-eeuws verzinsel is, sluit zij naadloos aan bij de mentaliteit van de Friese regenten in de late zestiende en vroege zeventiende eeuw.
- 7 De positie van Friesland in de Republiek der Verenigde Nederlanden in de eerste decennia van de zeventiende eeuw is in politiek-monetair opzicht vergelijkbaar met die van Griekenland in 2011 en 2012 in de Europese Monetaire Unie.

- 8 De belangrijkste en meest cruciale gebeurtenissen die in de crisisjaren 1672-1673 in Friesland plaatsvonden (de bezetting van het Landschaphuis door de burgerij en de gijzeling van de volmachten in Leeuwarden), komen in het geheel niet aan de orde in de moderne literatuur. Nader onderzoek naar deze periode is dus noodzakelijk.

J.J. Kalma en K. de Vries (red.), Friesland in het rampjaar 1672. It jier fan de miste kânsen (Leeuwarden 1972); vgl. Tegenwoordige Staat (4 dln.; Amsterdam 1785-1789) II, 50-54.

- 9 Dat de onderwijsinspectie scholen voor voortgezet onderwijs met een gemiddeld verschil tussen de Schoolexamens en het Centraal Schriftelijk Examen van een halve punt of meer ‘zwak’ noemt is een onjuiste, misleidende en voor de betrokken docenten beledigende kwalificatie.
- 10 Het gebruik van terrasverwarming in de horeca dient uit milieuoverwegingen door de overheid aan banden te worden gelegd.
- 11 In een democratie is politieke moed meer waard dan politieke lef.
- 12 Omdat it Frysk de twadde rykstaal is, soe yn de seleksjekritearia foar it Nederlânske steatshaad opnommen wurde moatte, dat hy him of hja har op termyn ek yn dy taal rêde moatte kin.